

3.7. Det står ikke ØSU klart, hvad der menes med »økoregioner« (artikel 4, stk. 1, litra c)). Hvem fastlægger disse regioner (og efter hvilke kriterier)?

3.7.1. Kommissionen bør udarbejde en rapport, hvori det undersøges, hvordan forordning (EF) nr. 1257/99 om støtte til

udvikling af landdistrikter skal udformes for yderligere at fremme dyrkning af sjældne plantesorter og hold af sjældne husdyrracer som led i det multifunktionelle landbrug og som led i et omfattende program til bevarelse og udnyttelse af genressourcer.

Bruxelles, den 24. april 2002.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 96/82/EF af 9. december 1996 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer«

(KOM(2001) 624 endelig — 2001/0257 COD)

(2002/C 149/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 21. december 2001 under henvisning til EF-traktatens artikel 175 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Philippe Levaux til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 4. april 2002.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 390. plenarforsamling af 24.-25. april 2002, mødet den 24. april 2002, følgende udtalelse enstemmigt.

1. Formål

1.1. Formålet med det foreliggende forslag er at ajourføre Rådets direktiv af 9. december 1996, det såkaldte Seveso II-direktiv, som sigter mod at forebygge større uheld med farlige stoffer og at begrænse deres følger for mennesker og miljø.

1.2. Denne ajourføring skal ses i lyset af de seneste store industriuheld, bl.a.:

- Baia Mare-ulykken i Rumænien i januar 2000, hvor cyanid sivede ud i floden Donau;
- Enschede-ulykken i Holland i maj 2000, hvor et fyrværkerilager eksploderede.

1.2.1. Kommissionen har overvejet, hvorvidt den eksplosion, der fandt sted den 21. september på fabrikken AZF i

Toulouse, kræver omgående ændringer af Seveso II-direktivet. Anlægget var rent faktisk fuldt ud omfattet af forpligtelserne i direktivet i modsætning til ovennævnte anlæg. Gennemførelsen af ændringerne i det foreliggende direktivforslag risikerer desuden at blive forhalet, hvis man skal vente på de samlede resultater af efterforskningen.

1.2.2. Kommissionen har følgelig udskudt sin beslutning om tidsfristen for en ny revision af Seveso II-direktivet og samtidig understreget, at industrianlæggenes beliggenhed tæt på beboede områder var med til at forværre følgerne af uheldet i Toulouse såvel som i Enschede. ØSU påpeger, at beboelsesområder af og til desværre er skudt op efter anlæggelsen af den pågældende fabrik.

1.2.3. Kommissionen understreger, at sigtet med Seveso II-direktivets artikel 12 om fysisk planlægning er på lang sigt at adskille risikobetonede industrianlæg fra beboede områder, og at medlemsstaterne i praksis ikke har kendskab til eller ikke påbyder en sådan adskillelse.

1.2.4. Kommissionen gør i den anledning opmærksom på, at den vil styrke sit samarbejde med medlemsstaterne for at sikre en passende opfølgning af uheldene på en række specifikke punkter, og at den i lyset af resultaterne af det udførte arbejde og af efterforskningen vil undersøge, om det er nødvendigt at ændre dens forslag eller foreslå en ny ændring af Seveso II-direktivet.

1.3. Den foreslåede ajourføring har endvidere til formål at tage højde for resultaterne af arbejdet i to tekniske arbejdsgrupper:

- TWG 7, »miljøfarlige stoffer«;
- TWG 8, »carcinogener«.

1.4. Endelig gør ajourføringen det muligt gennem nogle redaktionelle ændringer i Seveso II-direktivets bilag 1 at rette op på nogle mindre unøjagtigheder eller uklarheder.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU tilslutter sig de synspunkter, der gives udtryk for i direktivforslagets detaljerede og velargumenterede begrundelse, der på udmærket vis belyser:

- indsatsens pragmatiske karakter, som skal tage højde for følgerne af uheldene, efterhånden som de indtræffer;
- den høringsprocedure, som skal føre til udarbejdelsen af ændringer, og som gør det muligt på et tidligt stadium at samle et optimalt antal interesseparter.

2.1.1. ØSU konstaterer, at Kommissionen på dette punkt med rette understreger vigtigheden af en kontinuerlig høringsproces vedrørende både gennemførelsen af Seveso II-direktivet og eventuelle ændringer og forbedringer.

2.1.2. Kommissionen henviser til afholdelsen af konferencer og seminarer og gør opmærksom på, at den under udarbejdelsen af foreliggende forslag har hørt EØS-stater, tiltrædelseslande, ikke statslige miljøorganisationer, europæiske og nationale industrisammenslutninger samt nogle internationale organisationer som bl.a. FN.

2.1.3. ØSU henleder opmærksomheden på, at det desværre blev inddraget forholdsvis sent i den kontinuerlige høringsproces og derfor måtte afgive udtalelse med kort varsel, og således ikke rådede over alle de oplysninger, som måtte være indsamlet under høringsprocessen.

2.2. Hvad angår AZF-ulykken i Toulouse, der indtraf den 21. september 2001, tilslutter ØSU sig Kommissionens beslutning om ikke at forhale nærværende forslag og først at tage hensyn til følgerne af denne nylige katastrofe, når man har resultaterne af efterforskningen.

2.2.1. ØSU understreger ikke desto mindre — og uden at ville foregribe resultaterne hverken af efterforskningen eller af Kommissionens fremtidige forslag — at ulykken i Toulouse indtraf på et anlæg, der var fuldt omfattet af forpligtelserne i Seveso II-direktivet. ØSU påpeger, at dette hverken rakte til at undgå uheldet eller til at begrænse dets katastrofale følger. ØSU er derfor enig med Kommissionen i, at det er absolut snarest nødvendigt at indkredse de ændringer af direktivet, der trænger sig på.

2.2.2. Hvad angår artikel 12 om fysisk planlægning og følgelig placering af risikobetonede industrianlæg i forhold til beboelsesområder og større offentlige områder, tilsiger sund fornuft og erfaringer fra tidligere uheld helt klart, at der bør fastsættes strenge regler om adskillelse og beskyttelse i forbindelse med opførelsen af fremtidige anlæg. ØSU bifalder endnu en gang — ligesom i sin udtalelse af 2. juni 1994 ⁽¹⁾ — afgørelserne fra 1996, som vil blive revurderet i lyset af de nylige begivenheder.

2.2.3. ØSU sætter dog spørgsmålstegn ved, om Kommissionens foreslåede indsats får nogen relevans for allerede eksisterende industrianlæg. Kommissionen giver i indledningen (punkt 1, afsnit 5) udtryk for, at den »i en nær fremtid [vil] øge samarbejdet med medlemsstaterne for at udarbejde en passende [...] opfølgning af ulykkerne«.

2.2.4. Det er naturligvis både gavnligt og nødvendigt efter et uheld at drage en lære af de indsamlede oplysninger og fremtidigt nyttiggøre erfaringerne, men udlagt på denne måde er forslaget med til at fjerne fokus fra forebyggelsesprincippet, som netop ligger til grund for Seveso II-direktivet.

2.2.5. ØSU påpeger, at man som led i en forebyggelsespolitik bør sørge for systematisk at oplyse den voksne befolkning, som bor eller færdes i nærheden af anlægget, men også alle skoleelever.

⁽¹⁾ Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse af 2. juni 1994 om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer« [KOM(94) 4 endelig — SYN 94/0014] — CES 760/94, EFT C 295 af 22.10.1994.

2.2.6. Endvidere er udtrykket »i en nær fremtid« højt upassende, når der er tale om særligt farlige risici. ØSU mener tværtimod, at der er behov for at understrege, hvor vigtigt det er så hurtigt som muligt at træffe beslutninger dvs. pålægge de berørte industrivirksomheder at iagttage bestemte regelsæt i deres planlægning og dermed tage højde for dem i deres investeringsplaner.

2.2.7. Endelig undrer ØSU sig over, at Kommissionen kun har planer om at styrke sit samarbejde med medlemsstaterne, til trods for at en lang række ansøgerlande halter bagefter på dette område og snarest muligt bør afhjælpe denne foruroligende situation af hensyn til befolkningens sikkerhed.

2.3. Hvad angår Baia Mare-ulykken er ØSU enig med Kommissionen i, at Seveso II-direktivets anvendelsesområde bør ændres. Uheldet satte fokus på nogle alvorlige risici, som man på grund af manglende erfaringer af gode grunde havde udelukket i Seveso I-direktivet i 1980 og Seveso II-direktivet i 1996.

2.3.1. ØSU bifalder de argumenter, som Kommissionen fremfører i punkt 3.1 i begrundelsen. For bedre at kunne bedømme omfanget af disse undtagelser savner ØSU dog en angivelse af, hvor mange anlæg til lagring og forædling af farlige stoffer i minedrift såvel som hvor mange deponeringsanlæg anvendt i forbindelse med malmforædling, der er udelukket. ØSU er af den mening, at man for at opnå den gennemsigtighed, det kræves for at vinde accept af sådanne — nødvendigvis forpligtende — foranstaltninger og regler, er nødt til at informere offentligheden og industrisektoren fuldstændigt.

2.4. ØSU ser positivt på Kommissionens forslag til ændringer med afsæt i Enschede-ulykken, hvor Kommissionen drager lære af det dramatiske uheld.

2.4.1. ØSU gør opmærksom på, at det under udarbejdelsen af nærværende udtalelse identificerede en lang række problemer i forbindelse med import af eksplosive — eller mere præcist pyrotekniske stoffer — særlig hvor disse hidrører fra asiatiske lande. Tolddeklarationen, som gør det muligt at klassificere disse produkter i forskellige kategorier, er ofte behæftet med fejl, og som følge deraf afvikles transport og lagring af produkterne under ikke-lovlige betingelser, hvilket ligeledes kan udløse alvorlige uheld.

2.4.2. ØSU ser gerne, at Kommissionen, som har kendskab til disse problemer, inddrager disse i sine overvejelser vedrørende en kommende revision af Seveso II-direktivet.

2.4.3. ØSU kunne endvidere konstatere, at i modsætning til uheld, som indtræffer på anlæg, der er omfattet af Seveso II-direktivets anvendelsesområde, findes der på EU-plan ikke nogen opgørelse eller systematisk opfølgning af uheld i forbindelse med transport af farlige stoffer via rørledning, vej, jernbane og sø- og flodveje.

2.4.4. ØSU er klar over, at dette problem ikke direkte falder ind under problematikken i Seveso II-direktivet, men eftersom der er tale om farlige stoffer, henleder ØSU opmærksomheden på, at disse stoffer ud over at befinde sig på selve fabriksområdet, hvor de anvendes eller lagres, også skal transporteres og i denne fase kan føre til alvorlige uheld.

2.4.5. ØSU foreslår, at Kommissionen undersøger muligheden for — med udgangspunkt i den model, der bruges til opfølgningen af uheld på anlæg, der involverer farlige stoffer — at sikre en tilsvarende opfølgning af uheld, der indtræffer under transport. Som følge af at, anvendelsesområdet herved udvides, kan opgaven eventuelt henvises til Bureauet for Større Uheld (MAHB — Major Accident Hazards Bureau) eller et andet relevant organ.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Direktivforslaget indeholder 4 artikler.

3.2. Ved i artikel 1 at reducere undtagelserne i artikel 4, punkt e) og f), udvides Seveso II-direktivets anvendelsesområde til at omfatte kemisk og termisk forædling og oplagring forbundet med minedrift. ØSU konstaterer, at egentlig minedrift (udnyttelse, efterforskning, udvinding og forædling) og stenbrudsvirksomhed fortsat er udelukket fra anvendelsesområdet, og bifalder Kommissionens forslag, som er resultatet af en afbalanceret konsensus, som er opnået under de indledende høringer af interesseparter. Hvad angår håndtering af mineaffald, der indeholder farlige stoffer, ser ØSU to løsninger, nemlig enten at anvende det gældende Seveso II-direktiv på sådant affald eller at udarbejde et specifikt regelsæt.

3.3. I samme artikel udvides anvendelsesområdet til affaldshåndteringsanlæg, der indeholder farlige stoffer, og som anvendes i forbindelse med kemisk og termisk forædling af mineraler. ØSU noterer sig, at de øvrige deponeringsanlæg fortsat ligger uden for anvendelsesområdet, og tilslutter sig Kommissionens forslag på samme betingelser som ovenfor.

3.4. Hvad angår ajourføringen af Seveso II-direktivets bilag I, støtter ØSU i det store hele Kommissionens forslag på baggrund af redegørelsen i begrundelsen.

3.4.1. ØSU gør dog opmærksom på, at Kommissionen har tilføjet hydrazin til listen over carcinogener på grundlag af en debat, der viste, at der for dette stof er en vis uenighed, og de fastsatte tærskelmængder er resultatet af et kompromis, som blev indgået på møder med erhvervets repræsentanter.

3.4.2. ØSU opfordrer derfor Kommissionen til at opstramme formuleringen af den foreslåede tekst, hvis aktuelle ordlyd er svært tilgængelig, og til i forbindelse med en kommende ændring at tage dens holdning til hydrazin op til fornyet behandling for at sikre, at den er velfunderet set i lyset af de nyeste undersøgelser.

3.4.3. Endvidere slår ØSU til lyd for, at der i noterne i del 2 af bilag I tilføjes en reference til Rådets direktiv 91/689/EØF af 12. december 1991 om farligt affald⁽¹⁾ for at sikre en fuldstændig og entydig klassificering af farlige stoffer og præparater.

3.5. I artikel 2 fastsættes fristen for implementering af direktivet til 12 måneder. I betragtning af de foreslåede ændringsart og af, hvor vigtigt Seveso II-direktivet er for håndteringen af følgerne af større uheld med farlige stoffer, støtter ØSU denne tidsfrist, som det betragter som kort, men rimelig.

3.5.1. ØSU forventer, at hver medlemsstat — afhængigt af de eksisterende industrianlægs reelle situation og i samråd med interesseparterne — fastsætter en realistisk frist for, hvornår de pågældende anlæg skal anvende de nye bestemmelser. Disse tidsfrister bør fastsættes under hensyntagen til de specifikke økonomiske forudsætninger og den nødvendige sikring af arbejdspladser.

⁽¹⁾ EFT L 377 af 31.12.1991, s. 20.

4. Konklusion

ØSU ønsker at lægge vægt på følgende tre punkter:

4.1. Der eksisterer afhængigt af medlemsstat store afvigelser i risikovurderingen. For at opnå en harmonisering bør Kommissionen derfor i samarbejde med medlemsstaterne tilrettelægge en udveksling af tilsynsførende, der har til opgave at opdage disse risici.

4.2. Transportinfrastrukturen skærer igennem tætbefolkede områder, og et større uheld kan have dramatiske konsekvenser. Der eksisterer ingen database, og Kommissionen bør med udgangspunkt i den model, der gælder for anlæg, give Bureauet for Større Uheld (MAHB) ansvaret for at følge op på de uheld, der er indtruffet under transport.

4.3. Kommissionen understreger i forslagens begrundelse, at »forpligtelsen til desuden at give oplysninger til offentligheden om risici i industrien og hvordan man skal bære sig ad i tilfælde af et uheld, er af altafgørende betydning for begrænsning af følgerne af større uheld«. Kommissionen bør dog under hensyntagen til subsidiaritetsprincippet sørge for, at dens bevidstgørelsesbudskab også når ud til de decentrale myndigheder og til den brede offentlighed, og tilskynde dem til at anvende Kommissionens retningslinjer⁽²⁾. Kommissionen bør ligeledes opfordre medlemsstaterne til at videregive dette budskab til unge via uddannelsesinstitutionerne.

⁽²⁾ Generelle retningslinjer for indholdet af information beregnet på offentligheden, direktiv 85/501/EØF — Bilag VII, offentliggjort af Kommissionen (foreligger på engelsk, fransk, tysk og spansk på <http://mahbsrv.jrc.it/GuidanceDocs.html> — Information to the Public Guidance).

Bruxelles, den 24. april 2002.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg